

PRODUKTNAVN: **Varsol 40**

I alt sider: 7

Revisionsdato: 20/03/06

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

PRODUKTNAVN (stoff): Varsol 40

PRODUKT TYPE: Alifatiske, sykloparafiniske og aromatiske hydrokarboner

BRUKSOMRÅDER: Løsningsmiddel

LEVERANDØR: Kjemex Products AS
Øster Madevej 8
DK - 6200 Aabenraa
Tlf. (45) 74 62 91 92
Fax: (45) 74 63 02 43

TELEFON I ULYKKESTILFÆLDE: (45) 74 62 91 92 (I kontortiden)
(45) 75 50 78 00 (Utenfor kontortid)
(47) 22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

2. OPLYSNINGER OM KJEMISK SAMMENSETNING

Dette produkt er et komplekst stoff.

Rapporterbare farlige stoffer eller komplekse stoffer

Navn	CAS-nr.	EINECS/ ELINCS	Konsentrasjon*	Symboler/Risikose- ninger
Nafta (petroleum), hydrodesulfurisert tung	64742-82-1	265-185-4	100%	R10, Xn;R65,R66,R67 N;R51/53, Note H,P

Rapporterbare farlige komponenter i komplekse forbindelser

Navn	CAS-nr.	EINECS/ ELINCS	Konsentrasjon*	Symboler/Risikose- ninger
1,3,5-trimetylbenzen	108-67-8	203-604-4	1,0%	R10, Xi;R37 N;R51/53
Ethylbenzen	100-41-4	202-849-4	0,3%	F;R11, Xn;R20
Pseudocumen (1,2,4-trimetylbenzen)	95-63-6	202-436-9	4%	R10, Xn;R20 Xi;R36/37/38, N;R51/53
Xylen	1330-20-7	215-535-7	2%	R10, Xn;R20/21, Xi;R38

* Alle konsentrasjoner er angitt som vektprosent med unntak for gasser.
Gasskonsentrasjon er angitt i volumprosent.

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Dette produktet er regnet som farlig i henhold til gjeldende lover og foreskrifter (se seksjon 15).

FAREKLASSE: R10 / Xn;R65 / R66 / R67 / N;R51/53 /

FYSISK/KJEMISK FARLIGE STOFFER: Brannfarlig. Produktet kan avgis damper som lett kan danne brannfarlige blandinger. Dampansamlingen kan brenne eller eksplodere ved antennelse.

HELSE-RISIKO: Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging. Gjentatt kontakt med huden kan forårsake tørr eller sprukken hud. Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet. Overeksponering kan medføre irritasjon i øyne, på hud og i luftveier. Kan medføre svekkelse av sentralnervesystemet.

MILJØFARER: Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Anm.: Dette produkt må ikke brukes til andre formål uten etter råd fra eksperter. Studier har vist at mange kjemikalier utgjør en potensiell helsefare som kan variere fra person til person.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

INNÅNDING: Flytt vedkommende bort fra eksponeringskilden. Hjelpepersonell bør unngå eksponering. Bruk egnet åndedrettsvern om nødvendig. Tilkall straks lege ved irritasjon i åndedrettsorganene, svimmelhet, kvalme eller bevisstløshet. Gi kunstig åndedrett ved åndedrettsstans. Bruk evt. mekanisk utstyr eller munn-til-munn-metoden.

HUDKONTAKT: Vask eksponerte områder med såpe og vann. Fjern tilsølt tøy og vask det før ny bruk.

ØYEKONTAKT: Skyll grundig med vann. Søk legehjelp ved irritasjon.

SVELGING: Søk legehjelp umiddelbart. Ikke fremkall brekninger.

MERKNAD TIL LEGE: Ved svelging kan produktet komme ned i lungene og forårsake kjemisk pneumonitt. Gi samsvarende behandling.

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

SLUKKEMIDLER:

Egnede slukkemidler: Skum, pulver, CO₂ og vanntåke.

Uegnede slukkemidler: Direkte vannstråle.

TILTAK VED BRANNSLUKNING:

Brannslukningsinstruksjoner: Brannfarlig. Evakuer området. Unngå at avrenning fra slukkemidler eller spyling når elver, bekker, kloakk eller drikkevannsforsyning. Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom. Bruk vandusj for å holde eksponerte beholdere nedkjølt og for å beskytte personell.

FARLIGE FORBRENNINGSPRODUKTER: Ufullstendige forbrenningsprodukter, Karbonnoksider, Røyk, Damp.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

VARSLINGSPROSEDYRE

Varsle barnvesenet på telefon 110 ved spill eller utslipp ifølge lokale regler.

VERNETILTAK

Unngå kontakt med produktsøl. Advar eller evakuer personer i nærheten og på lesiden om nødvendig, basert på produktets giftighet eller brannfare. Se seksjon 3 for informasjon om farer av betydning. Se seksjon 5 for brannslukningsinformasjon. Se seksjon 4 for informasjon om førstehjelpstiltak. Se seksjon 8 for informasjon verneutstyr.

TILTAK VED UTSLIPP OG SØL

UTSLIPP PÅ LAND: Fjern alle antennelseskilder. (Ingen røyking, bluss, gnister eller flammer i nærheten.) Steng kilden på en sikker og kontrollert måte. Alt utstyr som brukes ved håndtering av produktet må jordes. Ikke rør eller tråkk i produktsøl. Hindre sølet i å nå vannveier, kloakk, kjellere eller trange rom. Et avdampningshindrende skum kan brukes for å minske damper. Bruk rent, gniststikkert verktøy for å samle opp absorbert produkt. Sug opp eller dekk til med tørr jord, sand eller annet ikke brennbart materiale og overfør det til beholdere. Store søl: Vandusj kan minske damper men hindrer ikke nødvendigvis antennelse i trange rom. Fjern søl med absorberende materiale og/eller mekanisk utstyr som lenser, pumper eller lignende.

UTSLIPP TIL VANN: Steng kilden på en sikker og kontrollert måte. Fjern antennelseskilder. Advar eller evakuer personer i nærheten og på lesiden om nødvendig, basert på produktets giftighet eller brannfare. Ved spill, varsle brannvesenet på telefon 110 ifølge lokale regler. Dersom flammepunktet kigger 10 °C eller mer over lufttemperaturen brukes lenser til avgrensning og spillet fra overflaten ved skumning eller med egnet absorpsjonsmateriale når forholdene tillater det. Dersom flammepunktet ikke er mer enn 10 °C over lufttemperaturen eller er lavere enn lufttemperatur brukes som avgrensning for å beskytte kystlinjen og la produktet fordampe. Søk råd hos spesialist før bruk av dispergeringsmidler. Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenariet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind,

temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes. Derfor bør lokal elspertise konsulteres. Merk: Lokale lover og regler kan foreskrive eller begrense visse tiltak.

MILJØMESSIGE FORHOLDSREGLER:

Store utslipp: Grav grøfter foran utslippet for senere oppsamling og avhending. Hindre produktet i å nå avløp, vannkilder eller lavtliggende områder.

7. SIKKER HÅNDTERING OG OPPBEVARING

HÅNDTERING

Unngå hudkontakt. Potensielt giftige/irriterende gasser/damper kan utvikles fra oppvarmet eller omrørt produkt. Bruk kun ved tilstrekkelig ventilasjon. Følg passende rutiner for sammenkobling og/eller jording. Hindre mindre søl og lekkasjer for å unngå skilfare. Materialet kan akkumulere statisk elektrisitet som kan medføre gnister (antennelseskilde).

LASSE-/LOSSETEMPERATUR: omgivelsene

TRANSPORTTEMPERATUR: omgivelsene

TRANSPORTTRYKK: omgivelsene

STATISK AKKUMULATOR: Dette produkt kan akkumulere statisk elektresitet.

LAGRING

Hold beholdere lukket. Håndter beholdere medvarsomhet. Åpne langsomt for å begrense mulig gassutstrømmng ved overrykk. Lagre på et kjølig og godt ventilert sted. Lagringsbeholdere bør jordes eller sammenkobles. Fat må jordes eller sammenkobles og utstyres med selvlukkende ventiler, over-/undertrykksventiler og flammefeller.

LAGRINGSTEMPERATUR: omgivelsene

LAGRINGSTRYKK: omgivelsene

LAGRINGSRESTRIKSJONER: Lagring av brannfarlige produkter skal rapporteres til Direktoratet for samfundssikkerhet og beredskap. (Jfr. Lover og regler for lagring av brannfarlige produkter.)

EGNEDE BEHOLDERE/EGNET FORPAKNING: Tankbiler, Tankvogner, Lektene, Fat.

EGNEDE MATERIALER OG OVERFLATEBEHANDLING: Karbonstål, Rustfritt stål, Polyetylen, Polypropylen, Polyester, Teflon.

UEGNEDE MATERIALE OG OVERFLATEBEHANDLING: Naturgummi, Butylgummi, EPDM-materiale, Polystyren.

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIGE VERNEUDSTYR

EKSPONERINGSGRENSER

Eksponeringsgrenser/-normer (Merk: Eksponeringsgrenser skal ikke adderes)

Navn på substans	Administrative normer			Merknad	Kilde	År
1,3,5-trimetylbenzen	Snitt	20 ppm	100 mg/m ³		Arbejds-tilsynet	2003
Etylbenzen	Snitt	5 ppm	20 mg/m ³	Hudopptak	Arbejds-tilsynet	2003
Nafta (petroleum), Hydrodesulfurisert tung	Snitt	50 ppm	275 mg/m ³		Arbejds-tilsynet	2003
Pseudokumen (1,2,4-trimetylbenzen)	Snitt	100 ppm	20 mg/m ³		Arbejds-tilsynet	2003
Xylen	Snitt	25 ppm	108 mg/m ³	Hudopptak	Arbejds-tilsynet	2003

Informasjon om anbefalte overvåkningsprosedyrer kan fåes fra følgende instanser: Arbeidstilsynets distriktskontorer eller Statens arbeidsmiljøinstitutt.

TEKNISKE TILTAK/VENTILASJON

Graden av beskyttelse og hvilke tiltak som er nødvendige vil variere med de potensielle eksponeringsforholdene. Tiltak å vurdere omfatter: Sørg for tilstrekkelig ventilasjon slik at administrative normer ikke overskrides. Brukekspløsjonssikkert ventilasjonststyr.

PERSONLIG VERNEUTSTYR**GENERELLE RÅD:**

Valget av personlig verneutstyr vil variere med de potensielle eksponeringsforholdene som bruksområde, håndteringsrutiner, konsentrasjon og ventilasjon. Informasjonen gitt under om valg av verneutstyr til bruk ved håndtering av dette produktet, er basert på tiltenkt, normal bruk.

ÅNDEDRETTSVERN: Hvis tekniske installasjoner ikke er i stand til å holde konsentrasjonen av luftforurening under det nivået som regnes som sikkert for arbeidernes helse kan bruk av godkjent åndedrettsvern være nødvendig. Valg, bruk og vedlikehold av åndedrettsvern må evt. være i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Åndedrettsvern å vurdere omfatter:

Halvdekkende filteråndedrettsvern
Filtermateriale av type A., Den europeiske standardiseringskomiteens (CEN) standarder EN 136, 140 og 405 angir åndedrettsvernsmasker og EN 149 og 143 angir filteranbefalinger.

Ved høye konsentrasjoner i atmosfæren bruk godkjent, luftforsynt åndedrettsvern med overtrykk. Luftforsynt åndedrettsvern med fluktflaske kan være påkrevet når oksygennivået er for lavt, gass- eller dampdeteksjonsmulighetene er dårlige eller kapasiteten til luftrensesystemet kan overskrides.

HÅNDVERN: All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller produsentens data. Arbeidsforholdene kan i stor grad påvirke hanskenes varighet. Inspiser og evt. erstatt slitte og skadede hansker. Handsker å vurdere omfatter:

Dersom langvarig eller gjentatt kontakt er sannsynlig anbefales bruk av kjemikalieresistente hansker. Dersom kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med manjetter. Nitril, CEN-standardene EN 420 og EN 374 gir generelle krav til og angir handsketyper.

ØJEVERN:

Hvis kontakt er sannsynlig, anbefales vernebriller med sidebeskyttelse.

HUDVERN:

All informasjon om spesifikk påkledning er basert på offentlig litteratur eller produsentens data. Arbeidstøy å vurdere omfatter:

Kjemisk/oljemotstandsdyktige klær dersom kontakt med materialet er sannsynlig.

SPESIFIKKE HYGIENETILTAK:

Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensning. Kast tilsølt arbeidstøy og -sko som ikke kan vaskes. Hold god orden.

VERN AV MILJØ:

Se seksjon 6, 7, 12, 13.

9. FYSISKE/KJEMISKE EGENSKAPER**GENERELLE OPPLYSNINGER**

FORM: Væske

FORM: Klar

FARGE: Fargeløs

LUKT: Mild petroleum/mildt løsningsmiddel

LUKTGRENSE: IB

VIKTIGE OPPLYSNINGER OM HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

RELATIV TETHET:	0,755
TETHET (15 °C):	790 kg/m ³
FLAMMEPUNKT (Metode):	>39 °C ASTM D-93
EKSPLOSJONGRENSER:	0,6 - 7,0 ca. vol% i luft
SELVANTENNELSESTEMPERATUR:	> 200 °C
KOKEPUNKT/-OMRÅDE:	142 - 200 °C

DAMPETTHET (luft=1):	>1 ved 101 kPa
DAMPTRYKK (20 °C):	0,20 kPa (1,50 mm Hg)
DAMPTRYKK (38 °C):	0,80 kPa (6,00 mm Hg)
DAMPTRYKK (50 °C):	1,50 kPa (11,25 mm Hg)
FORDAMPNINGSHASTIGHET (n-BuAc=1):	0,11
pH:	IR
Log Pow (fordelingskoeffisient n-oktanol/vann):	IB
VANNOPLØSELIGHET:	Ubetydelig
VISKOSITET (25°C):	1,15 cSt (1,15 mm ² /s)
(40°C):	0,93 cSt (0,93 mm ² /s)
OKSIDASJONSEGENSKAPER:	Se seksjon 3, 15, 16

ANDRE OPLYSNINGER

FRYSEPUNKT:	< -20 °C
SMELTEPUNKT:	IR
MOLEKYLVVEKT:	141 (beregnet)
HYGROSKOPISK:	Nei
VARMEUDVIDELSEKOEFFISIENT:	0,00099 V/VDEGC

10. STABILITET OG REAKTIVITET

STABILITET:	Materialet er stabilt under normale forhold.
FORHOLD SOM MÅ UNNGÅS:	Unngå varme, gnister, åpne flammer eller andre antennelseskilder.
UNNGÅ DISSE MATERIALER OG TILSTANDER:	Sterkt oksidasjonmidler.
FARLIGE DEKOMPONERINGSPRODUKTER:	Produktet dekomponerer ikke ved normale temperaturer.
FARLIG POLYMERISERING:	Vil ikke forekomme.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE**AKUTT GIFTIGHET**

EKSPONERINGSMÅTE	KONKLUSJON / KOMMENTARER
INNÅNDING	
Giftighet: -	Minimal giftighet. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.
Irritasjon: -	Ubetydelig fare ved normal håndteringstemperatur. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.
SVELGING:	
Giftighet: LD50>5000 mg/kg	Minimal giftighet. Kan gi mild til alvorlig lungeskade. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.
HUDOPPTAK	
Giftighet: LD50>3160 mg/kg	Minimal giftighet. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.
Irritasjon: -	Svakt irriterende for huden ved langvarig eksponering. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.
ØYNE	
Irritasjon: -	Kan medføre svakt, kortvarig ubehag i øynene. Basert på testdata for stoffer med liknende struktur.

KRONISKE/ANDRE EFEKTER:**For hele produktet:**

Dampkonsentrasjoner over anbefalte eksponeringsgrenser er irriterende for øynene og åndedretsorganene, kan forårsake hodepine og svimmelhet, er bedøvende og kan ha andre effekter på sentralnervesystemet. Langvarig og/eller gjentatt hudkontakt med lavviskøse materialer kan avfette huden og føre til mulig irritasjon og eksem. Små mengder væske som aspireres til lungene ved svelging eller oppkast kan medføre kjemisk pneumonitt eller lungeødem.

Inneholder:

Etylbenzen: Medførte kreft hos dyr i eksponeringsstudier. Betydningen av disse funnen for mennesker er uvisst.

12. OPPLYSNINGER OM MILJØFARE

Informasjonen er basert på tilgjengelig data for produktet, komponentene og lignende stoffer.

ØKOTOKSISITET

Produktet - Giftighet for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

MOBILITET:

Produktet - Svært flyktig. Vil fordeles raskt i luft. Ikke forventet å opptas i sedimenter og avløpsvannpartikler.

PERSISTENS OG NEDBRYTBARHET

Biologisk nedbrytning:

Produktet - Forventet å være lett bionedbrytbart.

Hydrolyse:

Produktet - Omdanning på grunn av hydrolyse forventes ikke å være betydelig.

Fotolyse:

Produktet - Omdanning på grunn av fotolyse forventes ikke å være betydelig.

Atmosfærisk oksidasjon:

Produktet - Ventes å nedbrytes raskt i luft.

Andre økologiske opplysninger:

VOC (stoff eller innhold): Ja

13. FJERNING AV RESTER OG AVFALL

Avhendingsanvisningene er gitt for produktet som det leveres. Avhending må skje i samsvar med gjeldende lover og forskrifter samt produktets beskaffenhet på avhendingspunktet.

Behandling, anbefalinger

Produktet er egnet for brening i et lukket, kontrollert forbrenningsanlegg for energigjenvinning eller kontrollert destruksjon i anlegg med svært høje temperaturer som hindrer dannelsen av uønskede forbrenningsprodukter.

Avfallshåndtering - regler

Europeisk avfallskode: 08 XX XX

MERK: Disse kodene er tilordnet basert på den mest utbredte bruken av produktet og reflekterer ikke nødvendigvis forurensninger som følge av faktisk bruk.

Avfallsporoduzenten må kjenne den faktiske prosessen som har frembrakt avfallet og dets forurensninger for å kunne tilordne riktige avfallskoder.

Advarsel for tomme beholdere: Tomme beholdere kan inneholde produktrester og kan være farlige. IKKE SETT UNDER TRYK, SKJØR, SVEIS, SLIP, LODD, DRILL, MAL OPP ELLER UTSETT SLIKE BEHOLDERE FOR VARME, FLAMME, GNISTER, STATISK ELEKTRISITET ELLER ANDRE ANTENNELSESKILDER. DE KAN EKSPLODERE OG FORÅRSAKE SKADE ELLER DØD. Forsøk ikke å refylle eller rengjøre beholderne siden restene er vanskelige å fjerne. Tomme beholdere bør tømmes fullstendig, lukkes og sendes til rekondisjonering. Alle beholdere bør avhendes på en miljømessig forsvarlig måte og i iverensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

LAND (veg/jernbane - ADR/RID)

KLASSE: 3	UN-NO.: 1300
KLASSIFISERINGSKODENE: F1	PG: III
FARENUMMER: 30	FARESDLER: 3
VARENAVNET: UN 1300, Mineralterpentin (White spirit), 3, PG III	
TRANSPORTUHELLSKORT: CEFIC: 30S1300-III	

SØFART (IMDG)

KLASSE: 3	UN-NO.: 1300
MARINE POLLUTANT: P: 100%, PP: 0%	PG: III

RISK LABEL: 3 **EMS NUMBER:** F-E, S-E
VARENAVNET: Turpentine Substitute, 3, UN 1300, PG III, (39 DegC c.c.),
 Marine Pollutant

LUFTFART (ICAO/IATA)

KLASSE: 3 **UN-NO.:** 1300
PG: III
PROPER SHIPPING NAME: Turpentine Substitute, 3, UN1300, PG III

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

Materialet er farlig i henhold til Forskrift om klassifisering og merking av farlige kjemikalier.

FAREKLASSE: Brannfarlig. Helseskadelig. Miljøskadelig. Klassifisering av dette produktet er helt eller delvis basert på testdata.

MERKING:

Symbol: Xn, N

Helseskadelig

Miljøskadelig

Risikosetninger: R10 Brannfarlig. R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. R65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller spukket hud. R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

Sikkerhetssetninger: S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. S24 Unngå hudkontakt. S57 Oppbevares/håndteres slik at forurensning av miljøet unngås. S60 Dette produktet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall. S61 Unngå utslipp til miljøet. Se helse-, miljø- og sikkerhets- (HMS) datablad for ytterligere informasjon. S62 Ved svelging må ikke brekning fremkalles: Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje.

Inneholder: Nafta (petroleum), hydrodesulfurisert tung

REGELSTATUS OG GJELDENE LOVER OG BESTEMMELSER

Møter de følgende nasjonale/regionale krav for registrering av kjemikalier: AICS, IECS, DSL, EINECS, ENCS, KECI, PICCS, TSCA

Gjeldende EU-direktiver og bestemmelser og/eller norske lover:

EU-direktiv og/eller norske lover:

1999/13/EC (VOC-directive)

Norsk lov Miljøverndepartementets forskrift nr. 1139/2001 (flyktige organiske forbindelser)

Nasjonale lover og bestemmelser:

YL-GRUPPE: 4, Kontakt leverandøren for informasjon om yrkeshygienisk luftbehov.

PRODUKTNR.: 46112

16. ANDRE OPPLYSNING AV BETYDNING FOR BRUKERNES SIKKERHET OG HELSE

IB=ikke bestemt, IA=ikke aktuelt

Forklaring til risikokodene i afsnitt 2 og 3 i dette dokumentet (kun til informasjon).

R10 Brannfarlig.
 R11 Meget brannfarlig.
 R20 Farlig ved innånding.
 R20/21 Farlig ved innånding og hudkontakt.
 R36/37/38 Irriterer øynene, luftveiene og huden.
 R37 Irriterer luftveiene.
 R38 Irriterer huden.

R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.

R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller spukket hud.

R67 Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet.

OPDATERING: Dette HMS blitt oppdatert i avs.: 2, 3, 14, 15.